

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 6.12.2011
KOM(2011) 852 lõplik

2011/0403 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega lubatakse Rootsil kohaldada vähendatud maksumäära Põhja-Rootsi teatavates piirkondades kodumajapidamiste ja teenustesektori äriühingute poolt tarbitava elektrienergia suhtes kooskõlas direktiivi 2003/96/EÜ artikliga 19

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

Energiatoodete ja elektrienergia maksustamist reguleerib liidus nõukogu direktiiv 2003/96/EÜ¹ (edaspidi nimetatud „elektrienergia maksustamise direktiiv” või „direktiiv”).

Vastavalt direktiivi artikli 19 lõikele 1 võib nõukogu lisaks eelkõige direktiivi artiklitega 5, 15 ja 17 ettenähtud sätetele komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada liikmesriigil kehtestada täiendava maksuvabastuse või -vähenduse teatavatel poliitilistel kaalutlustel.

Käesoleva ettepaneku eesmärgiks on lubada Rootsil kohaldada teatavate Põhja-Rootsi piirkondade kodumajapidamiste ja teenusesektori ettevõtete poolt tarbitud elektrienergia suhtes kindlaksmääratud piirides vähendatud aktsiisimaksu määra. Meetme eesmärk on kompenseerida neis piirkondades tekkivad suuremad küttekulud, mis on tingitud erilistest kliimatingimustest selles regioonis.

Taotlus ja selle üldine taust

Direktiivi artikli 19 lõige 1 näeb ette, et nõukogu võib komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada liikmesriigil kehtestada täiendava maksuvabastuse või -vähenduse teatavatel poliitilistel kaalutlustel.

Nõukogu otsusega 2005/231/EÜ,² mida on muudetud nõukogu otsusega 2006/503/EÜ,³ lubati Rootsil kohaldada vähendatud maksumäära otsuse lisas loetletud omavalitsusüksustes asuvate kodumajapidamiste ja teenindussektori äriühingute tarbitava elektrienergia suhtes. Maksuvähendus peab olema ülejäänud Rootsiiga võrreldes proportsionaalne põhjapoolsest asukohast tulenevate kütmise lisakuludega ning vähendatud maksumäär peab olema kooskõlas direktiivi 2003/96/EÜ nõuetega, eelkõige tuleb järgida selle direktiivi artiklis 10 sätestatud alammäära nõuet. See luba kehtib 31. detsembrini 2011.

8. juunil 2011 teavitasid Rootsi ametivõimud direktiivi artikli 19 kohases kirjas komisjoni, et nad soovivad selle vähendatud maksumäära kohaldamist jätkata. Vähendus ei ületa 96 Rootsi krooni MWh kohta ehk 10,40 eurot⁴. Rootsi palus lubada maksuvähendust kuue aasta vältel, s.o 31. detsembrini 2017, mis on direktiivi artikli 19 lõikes 2 nimetatud pikim periood.

Rootsi põhjendab seda meedet keskkonna- ning regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika eesmärkidega. Rootsi tõstab esile tõsiasja, et Rootsi riiklikud elektrienergia suhtes kohaldatavad maksumäärad ületavad märkimisväärselt direktiivis 2003/96/EÜ sätestatud madalaimaid maksumäärasid ning seega on riikliku tasandi maksusüsteemiga loodud energiatõhususeks tugevam ajend kui ELi alammääradega nõutakse. Siiski on Rootsi ametivõimude väitel seda üldist kõrget maksustamise taset võimalik säilitada ainult juhul, kui põhjapoolsetele, kliimatingimuste tõttu ebasoodsamatesse konkurentsitingimustesse sattunud piirkondadele võimaldatakse maksuvähendust. Samal ajal leevendaks see meede küttekulude

¹ Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik, ELT L 283, 31.10.2003, lk 51.

² ELT L 72, 18.3.2005, lk 27.

³ ELT L 199, 21.07.2006, lk 19.

⁴ Vastavalt 1. oktoobri 2010. aasta vahetuskursile (9.2183 SEK = 1 EUR), vrd of direktiivi 2003/96/EÜ artikli 13 lõige 1.

erinevusi riigi eri piirkondades ning aitaks seega kaasa ELi regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika eesmärkide saavutamisele.

Kliima erinevusest tingitud halvemuse olemust selgitades nimetasid Rootsi ametivõimud taas kord ka varasemates taotlustes väljaöeldud tõsiasi, et põhjapiirkondades on küttekulud keskmiselt 25 % suuremad, sest kütteperiood on neis piirkondades pikem.

Prognoositav tulude vähenemine oleks maksuvähenduse 96 Rootsi krooni MWh kohta puhul 910 miljonit Rootsi krooni ehk 99 miljonit eurot aastas.

- *Meetme rakendamine*

Meedet rakendatakse vähendatud maksumäära kujul. Vähendatud maksumäära kohaldatakse otseselt maksu sissenõudmisel.

- *Kohaldamisala*

Rootsi ametivõimud märkisid, et geograafilised erisused kehtestati keskmiste temperatuuride objektiivsete andmete alusel. Vastavalt sellele kohaldatakse vähendatud maksumäära kõigis Norrbotteni, Västerbotteni ja Jämtlandi maakonna omavalitsusüksustes ning Sollefteå, Ånge, Örnsköldsviki, Ljusdali, Malungi, Mora, Orsa, Älvdalein ja Torsby omavalitsusüksuses. Meedet kohaldatakse ainult kodumajapidamiste ja teenustesektori äriühingute suhtes, sest ainult need tarbijarühmad maksavad elektrienergia pealt täit energiamaksu. Teisest küljest, kuna tootmisettevõtete tarbitavat elektrienergiat maksustatakse niikuinii madalama maksumääraga, ei mõjuta kõnealune meede selle sektori äriühinguid.

Rootsi ametivõimude väitel loob meede abisaajatele riigi põhjaosas samasugused tingimused nagu on Lõuna-Rootsi samadel tarbijarühmadel.

- *Rootsi ametivõimude väited meetme mõju kohta siseturule*

Rootsi ametivõimud on seisukohal, et meede ei mõjuta siseturu nõuetekohast toimimist. Nad arvavad, et kuigi Põhja-Rootsi teenustesektori äriühingute kulused vähendades võib meede mõjutada liikmesriikide vahelist kaubandust, on see mõju väike, sest enamik teenustesektori äriühinguid tegutseb tavaliselt piiratud geograafilisel alal.

- *Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid*

Nõukogu direktiiv 2003/96/EÜ, 27. oktoober 2003, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik.

Meetme hindamine vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artiklile 19

- *Erilised poliitilised kaalutlused*

Direktiivi artikli 19 lõike 1 esimene lõik on sõnastatud järgmiselt:

„Lisaks eelmiste artiklite sätetele, eriti artiklitele 5, 15 ja 17, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ühehäälselt lubada liikmesriigil kehtestada täiendava maksuvabastuse või -vähenduse teatavatel poliitilistel kaalutlustel.”

Rootsi poolt ettenähtud meede seisneb Põhja-Rootsi kodumajapidamiste ja teenustesektori äriühingute tarbitava elektrienergia pealt tasumisele kuuluva aktsiisimaksu vähendamises. Rootsi ametivõimud tõstavad esile kaht meetme eesmärki. Esiteks väidavad nad, et vähendatud maksumääral on kaudne positiivne mõju keskkonnale, kuna see võimaldab kohaldada üldiselt kõrgemat maksumäära kui vastasel juhul oleks võimalik. Selles osas nendib komisjon, et keskkonnakaitsenõuded kui sellised on juba direktiivi 2003/96/EÜ⁵ lahutamatu osa ning seetõttu ei saa neid iseenesest käsitada eriliste poliitiliste kaalutlustena. Samas ei võimalda direktiiv üldiselt käsitleda väga eriliste kliimatingimustega piirkondade erivajadusi. Antud juhul saab aga käsitada erilise poliitilise kaalutlusena eesmärki aidata kaasa suhteliselt kõrge üldise maksustamise taseme säilitamisele, vältides vähendatud maksumäära abil ülemäärast koormust piirkondades, kus on sellised tingimused.

Teiseks väidavad Rootsi ametivõimud, et maksuvähendus muudab kütte üldkulud Põhja-Rootsi tarbijatele ligikaudu sama suureks kui muude riigi piirkondade tarbijate kulud ning seega teenib see regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika eesmärke.

Ka sellest lähtuvalt saab taotletavat luba käsitada erilisele poliitilisele kaalutlusele tuginevana.

- *Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega*

Üldine kodumajapidamiste ja teenustesektori äriühingute suhtes kohaldatav elektrienergia maksustamise määr on Rootsis 283 Rootsi krooni ehk 30,70 eurot MWh kohta, ELi alammäär mitteäriilise kasutamise puhul on seevastu 1 euro MWh kohta⁶. Väljapakutud maksuvähenduse puhul oleks Põhja-Rootsis kohaldatav maksumäär vähemalt 187 Rootsi krooni MWh kohta ehk 20,29 MWh kohta. Kuna elektrienergia maksustamise tase on nii Põhja-Rootsis kui mujal riigis nõutavast alammäärast tunduvalt kõrgem, on põhjust eeldada, et kõnealune maksuvähendus aitab tõesti kaudselt kaasa keskkonnakaitselise üldise taseme tõstmisele, nagu Rootsi ametivõimud kirjeldavad.

Sellest lähtuvalt on meetme eesmärk osaliselt tasakaalustada suuremad küttekulud neis piirkondades, kus vähendatud maksumäära kohaldatakse. Rootsi ametivõimude väitel on neis piirkondades elektrienergia tarbimine kliimatingimuste tõttu keskmiselt ligikaudu 25 % suurem kui mujal riigis, mis on peamiselt tingitud pikemast kütteperioodist.

Sellega seoses märgib komisjon, et tuginedes viimase aja elektrienergia hindadele Rootsis, oleks väljapakutud meetmest tulenev hinnaalandus kõigi asjaomaste tarbijarühmade puhul tunduvalt väiksem kui 25 %. Eurostati uusimate hinnaandmete alusel jääb see hinnaalandus 3,1 % ja 6,8 % vahele, olenevalt vastavate kodumajapidamiste ja äriühingute tarbimisest⁷.

Seega on hinnaalandus väiksem kui lisaküttekulud kõnealustes piirkondades. Kokkuvõttes säilitatakse maksustiimul tõhusaks energiakasutuseks vähemalt võrdsel tasandil sellega, mis on valdav ülejäänud osas Rootsis.

⁵ Vrd eriti põhjendused 6 ja 7.

⁶ Vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artikli 11 lõikele 4 võivad liikmesriigid alandatud maksustamistaseme kohaldamisala äriotstarbelise kasutuse puhul piirata. Nagu eespool mainitud, kohaldab Rootsi tegelikkuses mitteäriotstarbelise kasutamise maksumäära nii kodumajapidamistele kui teenustesektori äriühingutele.

⁷ Allikas: Eurostati hinna arvandmed 2010. aasta teise poolaasta kohta. Andmed on mittetööstusliku kasutamise kohta kategooriates DA (tarbimus väiksem kui 1000 kWh) kuni DE (tarbimus suurem kui 15 000 kWh).

Seega võib järeldada, et meede on kooskõlas liidu tervise-, keskkonna-, energia- ja transpordipoliitikaga.

Kirjeldatud asjaolude taustal näib meede vastuvõetav ka siseturu nõuetekohase toimimise ning ausa konkurentsi tagamise vajaduse vaatevinklist. Tulenevalt eelkõige nende piirkondade kaugest asukohast, kus meedet soovitakse kohaldada, ning tõsiasi, et seda kohaldatakse vaid kodumajapidamiste ja teenustesektori äriühingute suhtes, ei eeldata, et see põhjustaks märkimisväärseid konkurentsimoonutusi või muutusi liikmesriikide vahelise kaubanduse üldises struktuuris. Lõpuks tuletatakse meelde, et maksuvähendust on kõnealustes piirkondades kohaldatud 30 aastat, ilma et see oleks vähemasti komisjonile teadaolevalt põhjustanud probleeme seoses siseturu nõuetekohase toimimise või muude ELi poliitiliste eesmärkidega.

- *Meetme kohaldamise tähtaeg ning elektrienergia maksustamise ELi raamistiku väljatöötamine*

Komisjon teeb ettepaneku, et meetme kohaldamise tähtajaks tuleks määrata pikim direktiiviga 2003/96/EÜ lubatud aeg, s.o kuus aastat. See tähtaeg tundub asjakohane, et anda asjaomastele ettevõtjatele ja tarbijatele piisav kindlustunne.

Mis puutub praeguse õigusraamistiku edasisse arendamisse ning konkreetsemalt komisjoni poolt 13. aprillil 2011 esitatud ettepanekusse direktiivi 2003/96/EÜ läbivaatamiseks [KOM(2011)169], siis tuletatakse meelde, et selle ettepaneku vastuvõtmisega ei kaasneks praeguste eeskirjade muutmist viisil, mis oleks siin välja pakutud loa rakendamise seisukohast oluline. Seepärast ei ole selles küsimuses tarvis sätestada mingeid erilisi kaitsemeetmeid.

Riigiabi eeskirjad

Kõnealustes piirkondades elektrienergia suhtes kohaldatav maksumäär on ka pärast Rootsi ametivõimude välja pakutud maksuvähendust kõrgem kui direktiivi 2003/96/EÜ artiklis 10 sätestatud alammäär. Samuti kehtib nõukogu luba 1. jaanuarist 2012 kuni 31. detsembrini 2017 (seega vähem kui 10 aastat). Seetõttu kuulub see meede niinimetatud üldise grupierandi määruse (määrus (EÜ) nr 800/2008)⁸ alla ning sellest tulenevalt on see vabastatud etteteatamise nõudest.

2. HUVITATUD ISIKUTEGA KONSULTEERIMISE NING MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

Konsulterimine huvitatud isikutega

Käesolev ettepanek põhineb Rootsi esitatud taotlusel ning hõlmab üksnes seda liikmesriiki.

Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine

Välisekspertide arvamusi ei olnud vaja kasutada.

⁸ Komisjoni 6. augusti 2008. aasta määrus (EÜ) nr 800/2008 EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse ühisturuga kokkusobivaks (üldine grupierandi määrus), ELT L 214, 9.8.2008.

Mõju hindamine

Käesolev ettepanek käsitleb loa andmist üksikule liikmesriigile tema enda taotlusel.

3. ETTEPANEKU ÕIGUSLIK KÜLG

Ettepaneku eesmärgiks on anda Rootsile luba rakendada erandit nõukogu määruse 2003/96/EÜ üldistest sätetest ning kindlaksmääratud piirides kohaldada elektrienergia erinevaid maksumäärasid.

Õiguslik alus

Nõukogu direktiivi 2003/96/EÜ artikkel 19.

Subsidiaarsuse põhimõte

Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 113 käsitletud kaudse maksustamise valdkond ei kuulu iseenesest ELi ainupädevusse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 tähenduses.

Samas on liikmesriikide selle valdkonna kaasnevate pädevuste rakendamine nende poolt ELi õigusaktidega rangelt piiritletud ja piiratud. Vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artiklile 19 võib selle sätte mõistes täiendavate vabastuste või vähenduste kehtestamise loa anda liikmesriigile üksnes nõukogu. Liikmesriigid ei saa asendada nõukogu.

Seega on ettepanek subsidiaarsuse põhimõttega kooskõlas.

Proportsionaalsuse põhimõte

Ettepanek on kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega. Maksuvähendus ei ületa kõnealuse eesmärgi saavutamiseks vajalikku.

Vahendi valik

Kavandatav vahend: nõukogu otsus.

Direktiivi 2003/96/EÜ artiklis 19 sätestatakse ainult seda liiki meede.

4. MÕJU EELARVELE

Meetmega ei kaasne ühendusele rahalist ega halduskoormust. Seega ei mõjuta ettepanek ELi eelarvet.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega lubatakse Rootsil kohaldada vähendatud maksumäära Põhja-Rootsi teatavates piirkondades kodumajapidamiste ja teenustesektori äriühingute poolt tarbitava elektrienergia suhtes kooskõlas direktiivi 2003/96/EÜ artikliga 19

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiivi 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik,⁹ eriti selle artikli 19 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Nõukogu otsusega 2005/231/EÜ,¹⁰ mida on muudetud nõukogu otsusega 2006/503/EÜ,¹¹ on Rootsil lubatud kohaldada kuni 31. detsembrini 2011 teatavate Põhja-Rootsi piirkondade kodumajapidamiste ja teenustesektori äriühingute tarbitava elektrienergia suhtes vähendatud aktsiisimaksu määra vastavalt direktiivi 2003/96/EÜ artiklile 19.
- (2) 8. juuni 2011. aasta kirjas palus Rootsi luba jätkata vähendatud aktsiisimaksu määra kohaldamist samade tarbijarühmade tarbitava elektrienergia suhtes veel kuue aasta vältel, s.o kuni 31. detsembrini 2017. Maksuvähendus ei ületaks sel juhul 96 Rootsi krooni MWh kohta.
- (3) Kõnealustes piirkondades on küttekulud pikema kütteperioodi tõttu keskmiselt 25 % kõrgemad kui ülejäänus osas riigist. Seega vähendab nende piirkondade kodumajapidamiste ja teenustesektori äriühingute elektrienergia kulude vähendamine erinevust kütte üldkulude vahel, mis tuleb kanda Põhja-Rootsi tarbijatel ja muude riigi piirkondade tarbijatel. Seetõttu aitab meede kaasa regionaal- ja ühtekuuluvuspoliitika eesmärkide saavutamisele. Lisaks võimaldab see meede Rootsil kohaldada elektrienergia suhtes üldiselt kõrgemat maksumäära kui vastasel juhul oleks võimalik ning seega aitab see kaudselt kaasa keskkonnapoliitika eesmärkide saavutamisele.

⁹ ELT L 283, 31.10.2003, lk 51.

¹⁰ ELT L 72, 18.3.2005, lk 27.

¹¹ ELT L 199, 21.7.2006, lk 19.

- (4) Maksuvähendus ei tohiks olla suurem kui on vajalik Põhja-Rootsi kodumajapidamistel ja teenustesektori äriühingutel tekkivate täiendavate küttekulude kompenseerimiseks.
- (5) Vähendatud maksumäärad jäävad endiselt kõrgemaks direktiivi 2003/96/EÜ artikliga 10 kehtestatud alammäärast.
- (6) Arvestades meetme kohaldamisalasse kuuluvate piirkondade kaugget asukohta, tõsiasi, et maksuvähendus ei peaks ületama Põhja-Rootsis tekkivaid täiendavaid küttekulusid, ning seda, et meetet kohaldatakse üksnes kodumajapidamiste ja teenustesektori äriühingute suhtes, ei eeldata, et see meede põhjustaks märkimisväärseid konkurentsimoonutusi või muutusi liikmesriikide vahelises kaubanduses.
- (7) Seetõttu on meede siseturu nõuetekohase toimimise ning ausa konkurentsi tagamise vajaduse vaatevinklist vastuvõetav ning samuti on see kooskõlas Euroopa Liidu tervise-, keskkonna-, energia- ja transpordipoliitikaga.
- (8) Selleks et tagada kõnealustele ettevõtetele ja tarbijatele vajalikul tasemel kindlustunne, on asjakohane lubada Rootsil kohaldada Põhja-Rootsis tarbitava elektrienergia suhtes vähendatud maksumäära kuni 31. detsembrini 2017.
- (9) Tuleks tagada, et samasugustel põhjustel eelmiseks perioodiks otsuse 2005/231/EÜ alusel antud luba kehtiks jätkuvalt edasi, ilma et nimetatud otsuse kehtivuse lõppemise ja käesoleva otsuse jõustumise vahele jääks ajalist vahet,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

1. Rootsi võib kohaldada vähendatud maksumäära lisas loetletud omavalitsusüksustes asuvate kodumajapidamiste ja teenustesektori äriühingute tarbitava elektrienergia suhtes.

Maksuvähendus ei tohi olla tavalise riikliku elektrienergia maksustamise määraga võrreldes suurem kui on tarvis selleks, et kompenseerida põhjapiirkonna asukohast tingitud täiendavad küttekulud võrreldes küttekuludega ülejäänud Rootsis, ning ei või ületada 96 Rootsi krooni MWh kohta.
2. Vähendatud maksumäärad peavad vastama direktiivi 2003/96/EÜ nõuetele, eelkõige nimetatud direktiivi artiklis 10 sätestatud alammäärade osas.

Artikkel 2

Otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2012 ning see kehtib kuni 31. detsembrini 2017.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud Rootsi Kuningriigile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

Lisa

Piirkonnad	Kohalikud omavalitsused
Norrbotteni lään	Kõik omavalitsused
Västerbotteni lään	Kõik omavalitsused
Jämtlandi lään	Kõik omavalitsused
Västernorrlandi lään	Sollefteå, Ånge, Örnköldsvik,
Gävleborgi lään	Ljusdal,
Dalarna lään	Malung, Mora, Orsa, Älvdalen
Värmlandi lään	Torsby